

Як приховати інформацію в Prozorro: інтерв'ю з заступницею генерального директора ДП «Прозорро» Наталією Шимко

Радник. Бувають випадки, коли в системі Prozorro потрібно приховати оприлюднену інформацію. Чи всі замовники можуть це зробити? Яку інформацію можна приховати? Якщо, наприклад, потенційний учасник чи, навпаки, замовник у відповіді на запит вжив в ЕСЗ лайливі слова, чи може це стати причиною для звернення до Комісії?

Наталія Шимко. По-перше, жодна інформація з Prozorro ніколи не видаляється. Уся інформація, яка потрапила в систему, там і залишається. Єдине, що може бути, — це можна обмежити доступ до такої інформації, тобто зробити так, щоб публічного доступу до неї не було, а такий доступ мали, наприклад, контролюючі органи.

Дійсно, постановою КМУ [від 24.02.2016 № 166](#), яка визначає порядок функціонування електронної системи закупівель, визначено, що є випадки, коли публічний доступ і справді може бути обмежено. Які це випадки? Наприклад, розміщення в системі інформації шкідливого, образливого характеру або інформації, яка не стосується закупівлі. Наприклад, замовник оприлюднив якийсь файл, який не відноситься до закупівлі та є конфіденційним. Або, дійсно, якщо було розміщено шкідливу інформацію чи навіть комп'ютерні віруси.

Вищезазначені випадки працювали ще з 2016 року. Але в період воєнного стану в нас з'явилися нові підстави для припинення доступу до публічної інформації — це приховування чутливої інформації, яка має бути з обмеженим доступом.

Будь-який замовник може звернутись до Мінекономіки з проханням приховати інформацію, якщо він вважає, що є якісь дані, які можна вважати чутливими, які можуть нести небезпеку для замовника/постачальника.

Радник. У якому вигляді має бути таке звернення? Чи можна звертатись у формі електронного звернення? Чи потрібно в такому зверненні робити скріншоти та посилання на закупівлю? Чи є встановлена форма звернення?

Наталія Шимко. Такі звернення подаються до Мінекономіки, при якому функціонує відповідна Комісія, яка розглядає такі звернення. Звернення має бути офіційним та оформлене належним чином. Його можна подавати в електронному вигляді. Є в Міністерстві електронна адреса для прийняття оформлених належним чином офіційних звернень (ел. адреса: tesopotyu@me.gov.ua, або поштова адреса Міністерства: 01008, м. Київ, вул. М. Грушевського, 12/2).

Що стосується матеріалів, які потрібно додавати, то, дійсно, варто посилатись на конкретну закупівлю та докладно описати, яку саме інформацію потрібно приховати,

оскільки ми всі розуміємо, що в процедурі закупівлі одна інформація міститься в полях електронної системи закупівель, а також в документах до такої закупівлі.

Для того щоб Комісія правильно прийняла рішення, потрібно зазначити, де саме міститься інформація, яку потрібно приховати. В окремих випадках це може бути припинений доступ до конкретного документа, наприклад пропозиції постачальника. В інших випадках, коли інформація міститься в полях ЕСЗ, найімовірніше, доведеться обмежити доступ до всієї закупівлі.

Радник. *Хто розглядає таке звернення? Хто призначає членів Комісії? Чим Комісія керується під час прийняття рішення?*

Наталія Шимко. Постанова № 166 говорить про те, що створюється відповідна Комісія, до функцій якої належить у тому числі розгляд таких звернень про припинення доступу до інформації. Крім того, Комісія займається також розглядом питань, пов'язаних з функціонуванням електронної системи, підключенням/відключенням/авторизацією [майданчиків](#); з питаннями технічних збоїв системи. Якщо в користувачів виникають проблеми з роботою електронної системи, можна скаржитись щодо цього до Комісії.

Комісія розглядає відповідні скарги, фіксує технічні збої, приймає рішення щодо необхідності подальшого штрафування майданчиків. Якщо таких звернень багато і такі порушення зафіксовані, майданчик може бути навіть відключений від системи Prozorro. Крім цього, розглядаються питання щодо приховування інформації з системи. Комісія у своїй діяльності керується як положеннями Постанови № 166, так і Положенням про діяльність самої Комісії, що затверджене наказом Мінекономіки № 381.

До складу Комісії входять представники Мінекономіки, Адміністратора ЕСЗ, а також представники громадських організацій. Наразі це Трансперенсі Інтернешнл Україна, а також Open Contracting Partnership. А також розглядається питання щодо включення додатково громадської організації «Платформа Громадський Контроль».

Таким чином, є представники різних організацій, а також громадськість, яка контролює, щоб Комісія не зловживала своїми повноваженнями та приховувалась та інформація, яку дійсно потрібно приховати, а інформація, яка потрібна для громадського контролю, була в публічному доступі.

Радник. *Наскільки оперативно Комісія розглядає звернення замовників?*

Наталія Шимко. Достатньо оперативно. Законодавством передбачено, що розгляд може бути протягом 10 робочих днів, але насправді ми збираємось щотижня та достатньо швидко розглядаємо отримані звернення, особливо ті, що стосуються приховування інформації. Іноді за 2-3 дні інформація може бути прихована, якщо це дійсно несе певну загрозу.

Радник. *Чи повідомляє Комісія про розгляд звернення замовника? Десь у відкритому доступі оприлюднюються документи щодо результатів розгляду звернення?*

Наталія Шимко. У відкритому доступі інформація не оприлюднюється. Замовник, звісно, повідомляється про рішення Комісії, тому що не кожного разу Комісія приймає позитивне рішення щодо звернення замовника. Ми маємо розуміти, що бувають різні випадки й інколи замовники хочуть приховати інформацію, яка, на думку членів Комісії, не несе загрози. Тоді, відповідно, Комісією приймається рішення не приховувати таку інформацію.

Крім того, враховуються різні аспекти, наприклад етап, на якому перебуває закупівля. Наприклад, якщо необхідно приховати інформацію, яка розміщена в полях електронної системи, але учасник ще перебуває на розгляді пропозиції, замовник не зможе завершити таку закупівлю, якщо зробити «приховання». Тому під час прийняття рішень враховується етап проведення закупівлі і в деяких випадках можуть бути рекомендації від Комісії. До прикладу, завершити закупівлю і після цього буде здійснено приховання інформації. Або, наприклад, коли приховується інформація, але замовнику Комісія рекомендує розмістити в системі звіт про договір про закупівлю, що укладений без використання ЕСЗ, щоб інформація залишилась в системі для загального доступу, але без чутливих даних.

Тому замовнику обов'язково повідомляють про рішення Комісії.

Радник. *Користуючись нагодою, Ви як представник ДП «Прозорро» можете поділитись планами щодо новинок технічної реалізації системи у 2024 році? Що чекати замовникам?*

Наталія Шимко. З радістю розкажу про технічні майбутні нововведення, але, користуючись нагодою, спершу хочу звернутись до замовників, які оприлюднюють інформацію в ЕСЗ. Зверніть увагу, що це потрібно робити зважено, рекомендую наперед подумати та вирішити, чи дійсно можна публікувати таку інформацію, чи, може, не варто.

Ми з вами зараз живемо в дуже непростий час, і, відповідно, не варто оприлюднювати інформацію, яка є чутливою, яка містить дані, які можуть сприяти нашому ворогові. Звісно, ми потім приховаємо таку інформацію, але вона певний час буде у вільному доступі, а це означає, що ворог може нею скористатися; до вас можуть потім прийти наші правоохоронні органи з питаннями, навіщо ця інформація була розміщена в загальному доступі.

Будь ласка, будьте уважні. Подумайте наперед, чи потрібно публікувати ту чи іншу інформацію, потрібно публікувати її в повному обсязі чи можна її скоротити (наприклад, повне місцезнаходження постачальника скоротити до назви населеного пункту).

Що стосується планів. Найближчим часом плануємо реалізувати електронне оскарження. Наразі доробляється функціонал, за допомогою якого скаржник зможе подавати скаргу шляхом заповнення окремих полів ЕСЗ, де він зможе зазначити конкретні положення тендерної документації або рішень замовника, які він оскаржує, вид скарги та багато інших деталей. За допомогою такого функціоналу АМКУ зможе більш якісно приймати рішення під час розгляду скарг.

Плануємо впровадити е-контрактинг (укладення договорів в електронному вигляді). Перший етап був впроваджений у Прозорро Маркеті. Ми хочемо подивитись, як будуть використовувати цей функціонал замовники, які там можуть бути недоліки, щоб у разі їх виявлення ми могли це виправити та потім масштабувати на «велике Прозорро», щоб це було зручно та корисно для користувачів.

У цьому році ми плануємо розробити додаткові е-поля тендерної документації. Це в першу чергу стосується статті 16 Закону про публічні закупівлі. А також додаткові поля, які дозволять максимально перевести тендерну документацію в електронний вигляд.

Крім того, ми хочемо зробити, щоб протоколи формувались в електронній системі. Оскільки в системі багато дій замовники підписують КЕПом, це дозволить автоматично формувати певні протоколи й створити передумови для того, щоб замовникам не було потрібно складати паперові протоколи. Нам здається, це спростить життя замовникам, дозволить робити менше непотрібної роботи, яка не має суттєвого сенсу.

Радник. Круті плани! Вважаємо, що електронізація — це одне з найпріоритетніших бажань закупівельної спільноти. Дякуємо вам за інформацію, замовникам бажаємо легких закупівель, а учасникам, звісно, — переможних!

Наталія Шимко. Дякуємо вам, що ви просуваєте інформацію про те, як правильно проводити закупівлі й замовникам, і учасникам. Замовникам також хочу побажати легких та правильних закупівель, до яких не буде жодних претензій від контролюючих органів, також всім нам мирного та спокійного дня й можливості працювати!

Також вам доступний відеозапис інтерв'ю з Наталією: